

Marker kommune
pb 114
1871 ØRJE

Trondheim, 20.06.2018

Deres ref.:
18011046 Ann Kristin Halvorsrud

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/2692

Saksbehandler:
Hepsø, Marit

Tildeling av tilskudd - Klima- energi- og miljøløsninger i ny barnehage.

Det vises til deres søknad om tilskudd av 15.02.2018 med referansenummer 18SE8509. Det er søkt om et tilskudd på kr 250 000. Miljødirektoratet gir med dette et tilsagn om senere utbetaling av tilskudd på kr 250 000. Tiltaket som gis tilsagn om tilskudd er "Klima- energi- og miljøløsninger i ny barnehage."

Beskrivelse av tiltaket:

"Kommunen skal bygge ny barnehage med fire avdelinger og mulighet for en femte avdeling. Tilsammen utgjør dette ca. 1500 m2. Barnehagens lokalisering blir Ørje sentrum og den erstatter en utrangert barnehage med lenger adkomstvei for befolkning fra sentrum og sentrumsnære boligfelt.

I forprosjektet skal mange klima-, energi- og miljøløsninger vurderes. Vi ønsker å finne ut av hva som er praktisk gjennomførbart, hva merkostnader/nedbetalingstid kan bli, samt undersøke og evt. forberede for støtte fra Enova og Klimasats. Studietur for bygg-prosjektledelsen er aktuelt.

Følgende aspekter vil vurderes:

Miljøsertifisering:

- Sammenligne BREEAM-NOR og Svanemerket barnehagebygg*
- Kost/(miljø)nytte ved disse og eventuelt sertifiseringsnivå å sette som mål for BREEAM-NOR Materialer:*
 - Massivtre og tre til bærende konstruksjoner sett i sammenheng med rom- og volumstudier.*
 - For andre dominerende materialer/hvis mye bruk av tre blir utfordrende: Vurdere krav til klimafotavtrykk gjennom Environmental Product Declaration el. lign og hvordan dette påvirker anslag for byggets klimafotavtrykk og merkostnader.*

Energiambisjoner og -konsept:

- Bedre energinivå enn byggeteknisk forskrift, forprosjektet benyttes til å sette energiambisjonen*
- Utrede innovative energikonsept som kan utløse Enovastøtte*
- varmeveksling med Ørjeelva*

- solceller, solvarme og mikrovind i sammenheng med energilagring
- Passive energitiltak, som å utnytte skrårterrenget
- Arealeffektivitet

Byggefasen:

- Vi ønsker å kreve at entreprenør ikke benytter dieselaggregat til varme/tørk og skal undersøke:
- om lavt tørkebehov kan oppnås vha massivtre
- om det er tilstrekkelig effekt i strømmettet og hva som finnes av mobile biobrenselanlegg (det er ikke fjernvarme i Ørje)
- Byggavfall: Undersøke hvor ambisiøst krav det er realistisk å sette til avfallsreduksjon og -sortering under byggingen slik at flere ressurser materialgjenvinnes

Mobilitet:

Plasseringen av barnehagen tilrettelegger i seg selv for økt bruk av sykkel og gange for familier og ansatte, sammenlignet med den gamle barnehagen. Dette er et bevisst valg og forankret i kommuneplanens samfunnsdel som er vedtatt av kommunestyret. I vedlagte kart vises barnehagens beliggenhet, samt sykkel- og gangstier fra omkringliggende boligfelt. I sentrumsgatene er fartsgrensen 30 km/timen.

Mobilitetstiltak utover dette som vil vurderes i forprosjektet:

- Sykkel og gange: Tiltak som gjør dette ekstra attraktivt for de ansatte, for familiene og for barnehagens bruk. Som sikker og tørr sykkelparkering, dusj, hensiktsmessige lademuligheter for elsykkel, frakte-elsykler i barnehagen.
- Elbillading sett i sammenheng med lokal strømproduksjon og evt batterier
- Vurdere å gjøre lading tilgjengelig utenom åpningstid, mot betaling

Uteområder:

- Kjøkkenhage for bevisstgjøring av barna om mat, og for å dyrke mat til bruk i barnehagen.

"

BAKGRUNN

Miljødirektoratet mottok 355 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i 2018. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på totalt 318 millioner kroner. Rammen for tildeling er 147 millioner i 2018. Dette betyr at flere klimatiltak ikke får støtte, og at noen får mindre enn omsøkt.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene. Ved prioritering av søknadene har vi vektlagt:

- Potensial for utslippsreduksjon
- Grad av innovasjon i omstilling til lavutslippssamfunnet
- Overføringsverdi og spredningspotensial
- Realistisk budsjett for kostnader, og plan for gjennomføring og framdrift
- Ambisjoner for klimagassreduksjon utover minimumskrav i lover og forskrifter
- Andre effekter av tiltaket, positive og negative
- At tiltaket ikke er berettiget støtte fra andre statlige ordninger

MILJØDIREKTORATETS VURDERING

Miljødirektoratet har mottatt søknader om støtte til klimavennlige bygg for 77,5 millioner kroner, inkludert noe støtte til klimatiltak på anleggsplasser. Potensialet for å kutte klimagassutslipp og realisere lavutslippssamfunnet er betydelig i byggesektoren. Vi har prioritert å støtte de byggsøknadene som har størst potensial for utslippsreduksjon på kort sikt, og/eller potensial til å bidra til lavutslippssamfunnet på lengre sikt. Vi har valgt ut de byggeprosjektene som fremstår som særlig innovative og ambisiøse, ved at de tar i bruk klimaløsninger som er mer ambisiøse enn dagens krav og praksis, og gir vesentlige muligheter for utslippskutt. Vi har også prioritert prosjekter som har en målrettet strategi for å ta i bruk klimavennlige løsninger i bygg innenfor flere tema eller i flere deler av byggeprosessen - for eksempel både i valg av byggematerialer, tekniske systemer, energiløsninger og transport knyttet til bygget, ved oppføring og drift. Innenfor dette prioriterer vi å gi økonomisk støtte til klimavennlig materialbruk i prosjektene. For forprosjekter er det tilstrekkelig at kommunen har ambisjoner om å undersøke klimamuligheter ut over minimumskrav på ett eller flere tema, som for eksempel klimavennlig materialbruk.

Marker kommune har søkt om 250 000 kr til et forprosjekt for utbygging av ny barnehage. Kommunen ønsker å utarbeide et godt kunnskapsgrunnlag slik at utbygger kan bygge så klimavennlig som mulig. Midlene skal blant annet gå til å utrede bruken av massivtre, mulighetene for å oppnå miljøsertifisering av bygget, energitekniske løsninger, og utslippsfri byggeplass med videre.

Forprosjektet fremstår som et godt bidrag til gjennomføring av klimatiltak i ny barnehage. Det er nyttig og viktig at kommunene planlegger klimavennlige løsninger helt fra starten i byggeprosjekter. Klimavennlige løsninger blir dessuten ofte rimeligere når de planlegges tidlig. Prosjektet vil, dersom det gjennomføres, kunne bidra til lavere klimagassbelastning i det konkrete bygget, samtidig som det kan bidra til å øke kompetansen regionalt om prosjektering og oppføring av klimavennlige bygg. Dokumentasjon av klimaeffekt av ulike alternativ bør være en viktig del av prosjektet. Miljødirektoratet støtter søknaden. Støtten dekker inntil 50% av kostnadene kommunen har ved å planlegge/utrede klimatiltak knyttet til bygget, oppad begrenset til 250 000 kr.

RAPPORTERINGSKRAV OG UTBETALING

Utbetaling skjer senere, på grunnlag av innsendt regnskap og rapport.

Rapportering for Klimasats-midlene skjer i elektronisk søknadssenter. Logg på med samme bruker som leverte søknaden. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen.

Regnskapet skal vise kostnadene kommunen har hatt til å utrede klimavennlige løsninger i bygget. Dersom egeninnsats som er satt opp i søknaden omfatter kommunal arbeidstid, kan tiden regnskapsføres med inntil kr 500 kr/time. Regnskapet skal være bekreftet av økonomisjef eller tilsvarende, kommunerevisjon eller ekstern revisor.

Resultatene fra forprosjektet skal være offentlig tilgjengelig slik at andre kan dra nytte av arbeidet. Resultater og rapport fra gjennomført forprosjekt sendes til Miljødirektoratet som vedlegg eller lenke til nettside.

FRIST FOR Å AKSEPTERE TILSAGNET

Frist for å akseptere tilsagnet er 1. september 2018. Tilsagnet aksepteres i søknadssenteret.

Denne avgjørelsen er ikke et enkeltvedtak og kan dermed ikke påklages, jmfør forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b, jmfør fjerde ledd.

OPPFORDRING: ETTERSPOØR UTSLIPPSFRI BYGGEPLASS

Miljødirektoratet mener teknologien er moden for å etterspørre klimavennlige bygge- og anleggsplasser. Miljødirektoratet oppfordrer kommunene til å etterspørre reduksjon av klimagasser fra aktivitetene på byggeplassen, først og fremst alternativer som gir en varig endring på byggeplassen. Det vil si å ta i bruk utslippsfrie maskiner og løsninger på el og hydrogen, eller biogass. Bruk av biodiesel gir ikke varige endringer i maskinparken. Dersom biodiesel skal brukes på en byggeplass bør dette fortrinnsvis være avansert biodrivstoff, laget av avfallsstoffer.

OPPFORDRING: UNNGÅ KLIMASKADELIG HFK

Varmepumpeanlegg og kjøle- og fryseanlegg, inkludert luftkondisjoneringsanlegg, bør planlegges slik at det er minst mulig behov for å bruke de sterke klimagassene i HFK-gruppen (hydrofluorkarbon) som kuldemedium. HFK-gassene vil bli strengere regulert framover, de vil bli dyrere og det vil bli mindre tilgang på gassene. Det finnes en rekke alternativer, som CO₂, ammoniakk eller hydrokarboner. Fjernkjøleanlegg er også et alternativ. Se faktaark med praktisk og teknisk informasjon om alternative kuldemedier: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Veileder/EU-forordningen-om-fluorholdige-klimagasser/Naturlige-kuldemedier-pa-nye-omrader/>

INFORMASJON: GRØNT LÅN FRA KOMMUNALBANKEN

Kommunalbanken tilbyr lån med rabatterte rente til kommuner som vil velge klimavennlige løsninger, såkalt "Grønt lån". Prosjekter som har fått støtte fra Klimasats kvalifiserer automatisk til Grønt lån. Søkere med tilsagn fra Enova eller Klimasats må likevel fylle ut et enkelt søknadsskjema for Grønt lån. Se mer på <http://www.kommunalbanken.no/no/utlån/grønne-lån>

VEILEDNING FRA DIFI FOR MILJØVENNLIGE ANSKAFFELSER AV BYGG

Vi oppfordrer til å bruke Direktoratet for IKT og forvaltning (Difi) sin nye Kriterieveiviser: <https://kriterieveiviseren.difi.no/> Veiviseren inneholder kvalitetssikrede forslag til miljøkrav og kriterier som innkjøperen kan bruke i anskaffelsen av et bygg (totalentreprise/prosjektering). Vil du være pilot for bruk av kriterieveiviseren og få veiledning fra Difi? Ta kontakt med Difi på bae@difi.no

Følgende rapportering er en forutsetning for tilsagnet om tilskudd:

Leveres	Beskrivelse	Frist
Sluttrapport	Sluttrapport med bekreftet regnskap	01.11.2019

Beløpet vil utbetales innenfor følgende plan:

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
201912	Utbetaling av tilskudd	250 000

Tilsagnet er gyldig til 31.12.2019. Dersom rapportering som vist over ikke overholdes, bortfaller tilsagnet om tilskudd, og tilsagnsbeløpet vil da omdisponeres til andre formål.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av tiltaket endres vesentlig eller bortfaller (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig), skal Miljødirektoratet underrettes umiddelbart.

Det gjøres oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen med hjemmel i bevilgningsreglementet kan iverksette kontroll av om tilskuddet er benyttet i samsvar med forutsetningene.

Vi gjør videre oppmerksom på at Miljødirektoratet helt eller delvis kan kreve et eventuelt utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i henhold til forutsetningene eller at forutsetningene for tilsagnet bortfaller.

Regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket skal oppbevares i minst 10 år, eller i henhold til regnskapsloven, dersom din virksomhet er underlagt denne.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Marit Hepsø
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Østfold